

RiksSår

Nationellt kvalitetsregister för svårläkta
ben-, fot- och trycksår

Verksamhetsberättelse 2018

www.rikssar.se

Innehåll

Styrgrupp och registerhållare	3
Databasen - ändringar av variabler och inmatning.....	4
Databasen - ändring av utdata och rapporter.....	4
Hemsidan.....	4
Samverkan med andra nationella kvalitetsregister	4
Samverkan med patient-/brukarföreningar.....	5
Internationella samarbeten.....	5
Forskningsaktivitet under året.....	5
Beviljade datautlämnanden för forskning	5
Påbörjade forskningsprojekt	6
Vetenskapliga publikationer 2018.....	6
Forskarnätverk	6
Kommunikationsinsatser	6
Övriga aktiviteter under året.....	8
Digitaliserad sårjournal.....	8
Behandlingsrekommendationer.....	9
EWMA – European Wound Management Association	9
Swedish Medtech	9
Planer för kommande år.....	9
Forskning 2019/2020.....	9
Planerade rapporter	10
Validering.....	10
PROM/PREM-mått.....	10
Öka täckningsgraden	11
Beslutsstöd för svårläkta sår - RiksSårs app, Dermicus Wounds	11
Nationellt och internationellt samarbete	12
Anslutning och anslutningsgrad	12
Täckningsgrad.....	12
Validering av datakvalitet	13
Datakvalitet och missing data.....	13
Övergripande om personal	13
Sammanfattande kommentar om ekonomi.....	14
Resultat- och balansräkning inklusive relevanta kommentarer till olika poster.....	14
Andra inkomstkällor än nationellt anslag (inklusive avgifter för användare).....	14
Attesträtt och granskning av räkenskaper	14

Styrgrupp och registerhållare

RiksSår är anslutet till Registercentrum UCR, Uppsala Clinical Research Center; Region Jönköpings län, där registerhuvudman/centralt personuppgiftsansvarig myndighet finns; Blekinge Kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, där RiksSår administreras.

RiksSårs styrgrupp utgör ett nationellt center of excellence för svårläkta sår. Styrgruppen har två permanenta arbetsgrupper, Strategigruppen och Forsknings- och Utvecklingsgruppen (FoU) med ett antal undergrupper som arbetar mot specifika mål som datateknisk utveckling, samarbete med andra kvalitetsregister, omvärldsbevakning, patient- och anhörigfrågor, forskning, utbildning, nationella behandlingsrekommendationer, ansökningar/ekonomi. Således deltar hela styrgruppen aktivt i RiksSårs fortsatta utveckling. Ordförande i samtliga undergrupper är knutna till RiksSårs arbetsutskott (AU), som haft regelbundna telefonmöten och ett antal fysiska möten under 2018. Stadgar, organisationsskiss och nomineringsförfarande finns på hemsidan www.rikssar.se. Registerhållaren ingår i NKRF, Nationella Kvalitets Register Föreningen.

RiksSår styrgrupp

Arbetsutskott

Registerhållare: Nina Åkesson, distriktssköterska, fil. mag, doktorand
Ordförande i RiksSårs styrgrupp: Rut F Öien, distriktsläkare, docent
Anna Davnert, forskningsundersköterska, nationell koordinator, Sårcentrum Blekinge
Linda Jervidal, distriktssköterska, regional koordinator, Jämtland/Härjedalen
Hanna Wickström, distriktsläkare, doktorand

Övriga styrgruppsledamöter

Britt-Louise Andersson, sjuksköterska, sårsmordnare, Växjö
Jan Apelqvist, endokrinolog, docent, Skånes Universitetssjukhus, Malmö
Lena Blomgren, kärlkirurg, med. dr., Venöst centrum, Örebro Universitetssjukhus
Åsa Boström, dermatolog, docent, Uppsala
Cecilia Fagerström, professor, Linnéuniversitetet, FoU-ledare, Blekinge Kompetenscentrum
Alexandra Forssgren, dermatolog, överläkare, processchef, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde
Harry Hansson, Patient- och anhörigföreträdare, Malmö
Inger Jardevi, Patient- och anhörigföreträdare, Älmhult
Olle Nelzén, kärlkirurg, docent, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde
Christina Monsen, sjuksköterska, med.dr., Avdelning strategisk vårdutveckling och säkerhet Skånes universitetssjukvård
Lill-Marie Persson, dermatolog, överläkare, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde
Dag Salaj, geriatiker, Capio Legevisitten, Stockholm
Madeleine Stenius, undersköterska, utbildningsansvarig, Rehab Station Stockholm
Sandra Strand, hjälpmedelskonsulent, arbetsterapeut, Hjälpmedelscenter, landstinget Blekinge
Desirée Wiegleb-Edström, dermatolog, med dr., universitetslektor, Institutionen för medicinska vetenskaper, Örebro Universitet
Hedvig Örneholt, ortopedkirurg, med dr, Skånes Universitetssjukhus

Adjungerade

Daniel Eliasson, VD, Gnosco
Astrid Lundevall, specialist i allmänmedicin, enhetschef, STRAMA Stockholm
Kristina Malmsten, utvecklingsledare, Senior Alert och SKL
Helen Nølgren, Projektledare, UCR
Anna Trinks, Koordinator, Register Centrum Sydost, RCSO

Databasen - ändringar av variabler och inmatning

Ingen ändring av variabler har skett under 2018. De variabler som följs i RiksSår bedöms vara relevanta och de är vedertagna, evidensbaserade och väl evaluerade. De tillhör klinisk praxis ur både nationellt och internationellt perspektiv. Mappning enligt SnoMedCT (med ICD-10 diagnoser, ATC- och KVA koder) är slutförd under 2017.

Databasen - ändring av utdata och rapporter

Varje enhet kan ta ut sina rapporter online vid vilken tidpunkt som helst och jämföra sina resultat med rikets. Under 2018 har rapportfunktionen utökats med möjlighet att jämföra sin egen enhet med specifika enheter så som sjukhusenheter, primärvårdsenheter och kommunala enheter.

Rapporterna belyser tydligt vilka direkta förbättringsområden som finns för den aktuella enheten, då olika målvärden finns i rapporterna. Verksamhetsrapporten ger en enkel överblick av enhetens sårverksamhet till främst verksamhets/avdelningschef. Förbättringsrapport vårdprocessen avser behandling av sårpatienter och ger underlag till förbättringsarbete inom enheten, riktad främst till vårdpersonal. RiksSårs Årsrapport finns på hemsidan www.rikssar.se och visar på registrets utveckling under året. Patientrapporten är en patientinformation om RiksSår och om patient- och anhörig föreningen för Patienter med Svårläkta Sår, PASS, www.rikssar.se.

Hemsidan

Hemsidan har under 2018 genomgått genomgripande uppdateringar för att bli mer lättillgänglig och överskådlig. Där finns information om RiksSårs webbutbildningar, som är mycket eftersökta. Där finns filmer som ”Röster om RiksSår”, patientinformation och information om forskningsprojekt, som Vinnovas App-projekt och samarbetsprojektet med SKL inom God och Nära vård. Den engelska delen har uppdaterats för att synkas med informationen från EWMA, European Wound Management Association, då RiksSår är en samarbetspartner vid EWMA:s årskonferens 2019.

Samverkan med andra nationella kvalitetsregister

SENIOR ALERT

Sammanlänkning av registren avseende trycksår för att följa patienter med trycksår från prevention genom behandling till läkning har fördröjts. Samarbetet med Senior Alert fortsätter dock med representanter för registren i varandras styrgrupp. Båda registren har samma IT-plattform och CPUA.

SWEDVASC

Den planerade sammanlänningen RiksSår – Swedvasc för att kunna följa effekten av variceroperation på patienter med venösa bensår har också försenats men samarbetet mellan registren fortsätter. I RiksSårs styrgrupp ingår två kärlkirurger från Swedvasc. Registren har samma IT-plattform.

NDR (nationella diabetesregistret)

Trots ett önskvärt samarbete med NDR för uppgifter om diabetesfotsår, saknas detta samarbete fortfarande men ambitionen finns att arrangera en arbetsgrupp mellan registren.

Samarbete med specialistföreningar och andra organisationer

RiksSår har en bred geografisk och professionell förankring bland läkare, sjuksköterskor och undersköterskor i hela värdkedjan.

Följande specialistföreningar finns representerade i RiksSårs styrgrupp:

Sårjuksköterskor i Sverige (SSiS)

Svensk sjuksköterskeförening

Distriktssköterskeföreningen (DSF)

Svensk Förening för Sjuksköterskor i Diabetesvård

Svensk Förening för Allmänmedicin (SFAM)

Distriktsläkarföreningen (DLF)

Sveriges läkarförbund (SLF)

Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi (SSDV)

Svensk Kirurgisk Förening

Svensk Geriatrisk Förening (SGF)

STRAMA

RG Aktiv Rehabilitering (ideell förening för personer med ryggmärgsskada)

Rehab Station Stockholm

UCR (Uppsala Clinical Research Center)

SSDV och RiksSår

RiksSår har tagit initiativet till en intressegrupp för bensår inom SSDV. Där kan allmänmedicin och dermatologi mötas och tillsammans verka för bästa möjliga vård för patienter med svårålkta sår. RiksSår är ett av tre register som används av hudläkare.

Samverkan med patient-/brukarföreningar

RiksSårs patient- och anhörigrepresentanter har aktivt medverkat i styrgruppens arbete sedan 2014. En patientförening, PASS, bildades 2015. Kontaktuppgifter till representanterna finns på RiksSårs hemsida liksom en film om hur det är att leva med ett svårålkta sår www.rikssar.se.

Internationella samarbeten

RiksSår har under året haft följande internationella kontakter:

EWMA (European Wound Management Association)

EPUAP (European Pressure Ulcer Advisory Panel)

RiksSårs internationella forskarnätverk har initierats för utbyte av erfarenheter kring klinisk forskning och registerbaserad forskning. Samarbete finns med:

- NIFS, det norska Sårålkningssållskapet, Norsk interessefaggruppe for sårheling
- Dansk Telemedicin
- School of Public Health and Preventive Medicine vid Monash University, Melbourne, Australien.
- Department of Nursing, Brno, Tjeckien och the Czech Ministry of Health

Forskningsaktivitet under året

Beviljade datautlämnanden för forskning

Datautlämning har gällt pågående doktorandarbeten, Vinnova projektet *Användartestning av bildfunktion i sårålkningssållskapet – en personalfokuserad e-hålsålkning*, SKL projektet *Virtuellt behandlingsstöd vid svårålkta sår* och trycksårprojektet i Blekinge *Clinical evaluation including long-term follow-up of patients with pressure ulcers treated in hospital, community, and primary care in one Swedish county*.

Påbörjade forskningsprojekt

Videokonsultation för patienter med svårläkta sår

Hanna Wickström, specialist i allmänmedicin, doktorandarbeta:

Arbetet innefattar fyra delstudier där syftet var att undersöka vilka vinster som patienter och personal kan få genom att införa telemedicin/e-hälsa för svårläkta sår.

Delstudie 1 visade på kortare väntetid till diagnos och sårläggningstid. Delstudie 2 analyserade smärta och ordinerad smärtlindring.

Ref: Wickström HL et al. Comparing video consultation with inperson assessment for Swedish patients with hard-to-heal ulcers: registry-based studies of healing time and of waiting time. *BMJ Open*. 2018 Feb 15;8(2):e017623. doi: 10.1136/bmjopen-2017-017623

Ref: Wickström HL et al., Pain and analgesics use in patients with hard-to-heal ulcers: A comparison between telemedicine and standard consultations (submitted to *J Wound Care*, November 2018)

Trycksår

Projektets syfte var att genomföra en övergripande undersökning av trycksårpatienter i hela Blekinge län (slutenvård, primärvård och kommuner) med fokus på prevention, mortalitet och behandling med uppföljning efter 6 månader.

Ref: Öien et al. Clinical evaluation including long-term follow-up of patients with pressure ulcers treated in hospital, community, and primary care in one Swedish county (submitted to *J Wound Care*, February 2019)

Vetenskapliga publikationer 2018

Wickström HL, Öien RF, Fagerström C, Anderberg P, Jakobsson U, Midlöv P. Comparing video consultation with inperson assessment for Swedish patients with hard-to-heal ulcers: registry-based studies of healing time and of waiting time. *BMJ Open*. Accepted for publication 171218. *BMJ Open*. 2018 Feb 15;8(2):e017623. doi: 10.1136/bmjopen-2017-017623.

Wickström HL, Öien RF, Midlöv P, Anderberg P, Fagerström C. Pain and analgesics use in patients with hard-to-heal ulcers: A comparison between telemedicine and standard consultations (submitted to *J Wound Care*, November 2018)

Forskarnätverk

RiksSårs nationella forskarnätverk inkluderar N. Åkesson och J. Niklasson och doktorand H. Wickström; handledare Cecilia Fagerström, professor, Linnéuniversitetet; Patrik Midlöv, professor i allmänmedicin och prefekt vid institutionen för kliniska vetenskaper, Lunds Universitet; Peter Anderberg, docent, Blekinge Tekniska Högskola; Rut F Öien, docent, Lunds universitet; Hanna Tuvevsson, PhD, Linnéuniversitetet.

Kommunikationsinsatser

Föredragningar

180212 Politikermöte (regionalt + nationellt)

180312 MAS möte, Blekinges fem kommuner i Ronneby

180514 Hjälpmedelscenter - Landstinget Blekinge

Presentationer av registret

180202 Auskultation Åhus VC

180516 Capiro i Bandhagen, Stockholm

180913 Humana, Stockholm

Webbseminarier (övervägande halvdagsutbildningar)

180118 Humana vårdcentral

180131 Bollnäs vårdcentral

180206 Halmstads kommun-Sårgrupp. Organisera vården med hjälp av RiksSår 180320
Söderhamns kommun
180424 Nordanstig kommun
180425 Laponia hälsocentral
180502 Lunds universitet, ssk utbildningen
180515 Dalsed Närhälsa
180529 Capio Enköpings VC -Organisera vården med hjälp av RiksSår-
180605 Älvsby kommun
180614 legevisittens olika VC
180621 Mjölby kommun-Organisera vården med hjälp av RiksSår
180913 Olofströms kommun Registreringsteknik
180920 Sårcentrum Hud –Stockholm Organisera vården med hjälp av RiksSår
181113 Johannelunds vårdcentral
181115 Johannelunds vårdcentral
181122 Birka VC Registreringsteknik

Nationella föreläsningar/konferenser

180124–26, Allmänläkardagarna (Kursdoktor: Fortbildning i allmänmedicin)
180313–14 Läkemedel i Skåne
180514 Nationella nätverksmötet för Landstingsanställda farmaceuter
180517 Sårutbildning Expomedica
180530 SSDV – behandlingsriktlinjer och E-hälsolösningar
180612–13 EREFA-dagar, landstingens förtroendevalda revisorer i södra Sverige
181006 RiksSårs nationella sårutbildning
181016 Nationella kvalitetsregisterkonferensen
181108 STRAMA Linköping, Sårutbildning
181120 Rusta för framtiden Stockholm (Poster)

Internationella konferenser

180208-9, NIFS (Norsk Intressefaggruppe for sårheling) seminar “Nyvinninger og teknologi”
Svolvaer, Norge
180528–30 Nordic Implementation Conference, Copenhagen, Danmark
181107 Nordic DFU (Diabetic Foot Ulcer) symposium, Helsingfors, Finland

Sårutbildningar

180117–18 Linnéuniversitetet
180125 Mittuniversitetet Östersund
180214 Läkare Zätagränd HC, Jämtland
180222 Östersunds sjukhus, avd 408, Hematologi och endokrinologi
180315 Malmö Nationell Specialistutbildning sår och hud
180410 Blekinge Tekniska Högskola
180502 Sårjuksköterskans första år
180523 Kompetensteamet
180605 Karlskrona snabbspår för nyanlända läkare med utländsk examen
180903 Mittuniversitetet Östersund
180928 Storsjögläntan, specialiserat palliativ hemsjukvårdsteam, Östersund
181008 Mittuniversitetet Östersund
181023 ”Sårskolan”, Sårutbildning Region Blekinge
181101 Östersunds sjukhus, kirurgkliniken
181106 Östersunds sjukhus, hjärtenheten
181213 Undersköterskor i Primärvården Region Jämtland/Härjedalen

181214 Undersköterskor i Primärvården Region Jämtland/Härjedalen

Styrgruppsmöten, användardagar

180223 RiksSårs Extra styrgruppsmöte telemöte
181003 RiksSårs ordinarie Årsmöte, Stockholm
181004 Användarmöte, Stockholm

Registercentrum/UCR

Ett stort antal kontakter med RiksSårs registercentrum under året, framför allt gällande utveckling av Rikssårs bed-side app men även fysiska möten:

180216 Registercentrum Nässjö
180502 NKRF årsmöte (Nationella Kvalitetsregisterföreningen).
181001 Registerhållardag UCR

Swedish Medtech

180116; 180123; 180214; 180313; 180403; 180904; 180925; 181121

Gnosco

Mycket nära samarbete med Teknik- och utbildningsföretaget Gnosco, framför allt gällande utveckling av RiksSårs bed-side app i Vinnova- och SKL projekten. Regelbundna telemöten 2-3 ggr/månad, otaliga mail kontakter och skype möten, personliga möten.

Samarbetsprojekt RiksSår – SKL: Virtuellt beslutsstöd för svårläkta sår

180926 SKL, Stockholm, uppstartsmöte för projektet
Ett flertal kontakter under hösten 2018 inför implementering av projektet, där syftet är att bygga sårteam över vårdgivargränserna: kommun/primärvård. 20 kommuner kopplade till primärvården ingår i projektet, där RiksSårs app med bildfunktion används som ett digitalt beslutsstöd med vissa kopplingar till specialiserade sårkonsulter.

SKL – Register inom kommuner

180926 Kvalitetsregistermöte Stockholm. (Senior Alert, palliativa registret, BPSD, SweDem, RiksSår) inför fortsatt samarbete inom kommuner.

Film – Svenska HALT

181106 STRAMAS utbildningsfilm om svårläkta sår
Filmen är ett samarbete mellan RiksSår och Svenska HALT. Svårläkta sår - när behöver antibiotika ordineras?

<https://www.youtube.com/watch?v=hqVT2WhbMRY>

Svenska HALT är Folkhälsomyndighetens återkommande mätningar av vårdrelaterade infektioner och antibiotikaförbrukning inom särskilt boende i Sverige med syfte att stödja det förebyggande arbetet.

Övriga aktiviteter under året

Digitaliserad sårjournal

RiksSårs mallar utgör grunden till en sårjournal, som kan anpassas till olika vårdinformationssystem, vilket gör att datainsamlingen blir både enklare och kvalitetssäkrad. Sårjournalen är ett arbete inom NPDI projektet (Nationella programmet för datainsamling) och beräknas komma i drift och implementeras storskaligt under 2019.

Behandlingsrekommendationer

RiksSår:s samarbete med sårwebben i Västra Götalandsregionen, VGR, angående nationella behandlingsrekommendationer, har intensifierats under året. VGR har tagit fram RMR - Regionala Medicinska Riktlinjer, där registrering i RiksSår anses nödvändigt för implementering av riktlinjerna. Implementering av RMR är gjord i stor skala inom Västra Götalandsregionen.

EWMA – European Wound Management Association

RiksSår är samarbetspartner till EWMA och kommer att presentera ett flertal preliminära forskningsresultat på EWMA:s konferens i Göteborg 2019. Under hösten 2018 har RiksSår haft täta kontakter med EWMA för att planlägga föreläsningar och workshops, ordförandeskap under symposiet med patienter, RiksSår:s monter tillsammans med Gnosco samt patientmonter.

Swedish Medtech

En tvärprofessionell grupp med representanter från RiksSår, upphandling/inköp och med leverantörer av sårbehandlingsprodukter inom branschorganisationen Swedish Medtech har arbetat under några år för att ta fram en nationell vägledning vid upphandling *Behandlingsekonomi – rätt produkt till rätt patient*. Vägledningen innehåller också vedertagna termer inom sårbehandling och kommer att implementeras stort under 2019.

Planer för kommande år

Forskning 2019/2020

RiksSår's app, Dermicus Wounds – ett nationellt beslutsstöd

Syftet är att testa ett nationellt beslutsstöd för sårbehandling genom att följa sårbehandlingsprocessen på en gemensam plattform (Pågående Ehälsoprojekt 2018, Vinnova projekt, utvärdering hösten 2019)

Ref: Wickström HL et al. Implementation of a structured wound management system in Sweden facilitated by the RiksSår app.

Samarbetsprojekt RiksSår och SKL inom God och Nära Vård

Syftet är att införa RiksSår:s beslutsstöd för sårbehandling för att bygga arbetsprocesser mellan kommunal vård och primärvård; stärka gränsöverskridande teamarbete; bidra till kontinuerligt e-lärande i praktisk vardag; erbjuda tjänster där sårspecialist kan konsulteras digitalt och på sikt bidra till snabbare sårhelningstid, minskning av antal patienter med svårhelade sår, minskning av irrationell antibiotikabehandling, ökad livskvalitet samt minskade kostnader inom den kommunala sjukvården.

Studien är ett samarbete mellan RiksSår och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) som ett led i God och Nära Vård (Pågående Ehälsoprojekt 2018).

Ref: Öien RF et al. Implementation of a national decision support focusing on wound management as a highly specialized medical discipline.

Antibiotikabehandling till patienter med svårhelade sår kopplat till patientrelaterade faktorer

Nina Åkesson, distriktssköterska, fil. mag., doktorandarbete.

Studien är det första delarbetet i en doktorsavhandling och syftar till att undersöka förekomsten av antibiotikabehandling till patienter med svårhelade sår relaterat till sår diagnos.

Ref: N Åkesson et al. Antibiotic prescription to patients with hard-to-heal ulcers related to ulcer diagnoses.

Vårdorganisation och arbetsprocesser

Syftet med denna studie är att beskriva personalens engagemang när ett nytt arbetssätt med elektroniskt beslutsstöd (RiksSårsappen) testas och används inom sårläkningsprocessen.

Ref: Wickström et al. The engagement process in clinical practice when implementing eHealth in wound management

Förebygga återfall i svårläkta sår (projektplanering)

I projektet som är inskickat till Kamprad, forskningsfinansiär och ligger under beslut, ska vi utveckla och validera en patientriktad egenvårdsplan PEPP för att reducera såråterfall bland patienter inom primär- och hemsjukvården. Projektet genererar ny kunskap om kvalitet och kontinuitet i arbetsprocesser genom att göra det vi gör idag inom sårvården mer effektivt.

Ref: Fagerström C et.al. Self-care management and patient participation in wound management (planerat projekt).

Swedish Project 2018-2022 (projektplanering)

Multicenter studie inom ramen för EWMA (European Wound Management Association) "Driving actions for optimised patient and health economic outcomes in wound care practise", Pågående arbete med projektplan med långsiktiga hälsoekonomiska analyser kring svårläkta sår med utgångspunkt i RiksSår. Studierna avser diabetesfotsår, trycksår, underbenssår och infekterade svårläkta sår.

Planerade rapporter

Idag saknas en fungerande administrationsstruktur på UCR och vi har därför stora svårigheter att få ut preciserad statistik över användare och enheter men vi planerar en rapportfunktion för att lättillgängligt få ut relevant statistik.

Plan för publik visning av registerdata är upprättad i samarbete med VIS, Vården i Siffror <https://vardenisiffror.se>. Då det bildats "kö" på UCR för att få tillgång till samarbetet med VIS, har detta skjutits upp till våren 2019.

Validering

För att öka validering av datakvalitet fortsätter RiksSår att genomföra journalgranskningar av sårbehandling och då främst behandling med antiseptiska medel eller antibiotika. Ytterligare journalgranskningar görs kontinuerligt i samband med de pågående forskningsprojekten. Många registratorer önskar få statistik över data från enheten och veta att deras data är solida. Därför är det relativt lätt att genomföra journalgranskningar efter tillstånd från respektive verksamhetschef. RiksSår saknar i nuläget ekonomiskt stöd för att ersätta registratorer som utför journalgranskningar men då detta är angeläget ur valideringssynpunkt kommer RiksSår att göra en mindre pilotstudie på ett urval av enheter och individer, i enlighet med SKL:s monitorering. En metodbeskrivning av hur data i RiksSår valideras kommer att publiceras på hemsidan.

PROM/PREM-mått

Resultat från nedanstående forskningsprojekt kommer att anpassas till registrets PROM/PREM mått.

- *Delaktighet i aktivitet hos patienter med svårläkta sår* är ett forskningsprojekt med syfte att undersöka faktorer som har betydelse för Fysisk Aktivitet/motion hos personer med svårläkta sår med särskilt fokus på ålder, kön, rörlighet, sjukdom, sår diagnos, sår duration, yta, smärta och tidigare sår samt givna livsstilsråd från sjukvården.
- *PEPP*, en validering av en patientriktad egenvårdsplan, PEPP, för att reducera såråterfall bland patienter inom primär- och hemsjukvården (med förutsättning att ansökan beviljas).
- *KUPP*, Kvalitet Ur Patientens Perspektiv, är ett samarbetsprojekt med Karlstad universitet, RiksSår och Sårcentrum Blekinge. Resultaten sammanställs under 2019.

Öka täckningsgraden

I beslut om medelstilldelning fokuseras på att registret har fortsatt låg täckningsgrad enligt den beräkning som ligger till grund för de register, till vilka endast sjukhuskliniker är kopplade. RiksSår täcker betydligt fler enheter än sjukhuskliniker, varför implementeringen tar längre tid. Styrgruppen är väl medveten om att täckningsgraden bör öka varför vi speciellt inriktar oss på att få med fler kommuner. Den planerade sammanlänkningen med Senior Alert för uppföljning av trycksår inom kommunerna har skjutits upp pga avsaknad av medel för den tekniska utvecklingen. Det stora antalet obligatoriska variabler (150) som ska registreras i RiksSår innebär en stor utmaning för vården, vilket kan förklara låg täckningsgrad. Vi planerar, i enlighet med expertgruppens förslag, att genomföra en omfattande översyn av registrets samtliga variabler med fokus på att rensa bort de variabler som inte kan anses helt nödvändiga för registrering och uppföljning. Detta för att underlätta för vårdpersonalen som registrerar i RiksSår.

Sårbehandling är att betrakta som nära vård som behöver skötas av högsta specialistkompetens för bästa resultat, varför RiksSår har utvecklat en app för att förenkla registrering och som bas för ett beslutsstöd.

Beslutsstöd för svårläkta sår - RiksSårs app, Dermicus Wounds

Appen är en långsiktig lösning för hur registret används som ett kliniskt beslutsstöd, där de enskilda patienternas sårläkningsprocess kan följas. Dermicus Wounds används på dagligbasis i ett flertal kommuner/vårdcentraler/kliniker. Utvärdering av pågående forskningsprojekt inom Vinnova och SKL ska genomföras under 2019.

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/02/App-kan-ge-effektiv-och-mer-jamlik-vard-av-svarlakta-sar/>

Nätverk med högspecialiserade noder

Noderna utgörs av regionala sårspecialister, som kan erbjuda personal digitalt stöd vid sårbedömning och vägledning till en optimal behandling via appens plattform. Konsulter arbetar redan nu för att ge råd vid speciellt komplexa patientfall men nätverket ska under 2019 formaliseras.

Kommuninvest (projektplanering)

I projektet som är inskickat till Kommuninvest, forskningsfinansierad och ligger under beslut, är ambitionen att utveckla en nationell virtuell tjänst som beslutsstöd för sårbehandling i minst 80 %, av de svenska kommunerna (n=232) de närmaste 2 åren

Införa förutsättningar för kommunsamverkan och underlätta samarbetet över vårdgivargränserna genom samarbetet inom God och Nära Vård

- Bidra till snabbare sårhelingsstid och minskat antal patienter med svårläkta sår samt minskade kostnader inom den kommunala sjukvården
- Stödja kommunernas kunskapsutveckling inom området svårläkta sår genom kontinuerligt e-lärande via RiksSårs register och app
- Underlätta för personal i kommunal hälso- och sjukvård i deras vardagliga kliniska arbete med behandling av patienter med svårläkta sår (beslut angående sökta forskningsanslag föreligger ännu inte)

Ovanstående åtgärder torde sammantaget leda till betydligt ökad täckningsgrad framför allt i kommunerna, där en stor del av sårpatienterna behandlas och där det finns stort utrymme för kompetenshöjning.

Nationellt och internationellt samarbete

Maligna tumörsår

Ett samarbete pågår med sårspecialister inom ”tumörsår” på RCC Stockholm för att, i RiksSår, bygga upp en modul för tumörsår. Ambitionen är att sårspecialisterna använder Dermicus Wounds och agerar som nationella konsulter för personal som behandlar patienter med tumörsår.

Sårnätverk vid Monash University, Melbourne, Australien.

I flera år har ett samarbete funnits mellan Rikssår och School of Public Health and Preventive Medicine vid Monash University, Melbourne, Australien. RFÖ har föreläst på Monash (2014) och har sedan ett år en tjänst som adjunct associate professor vid Monash.

190318–190411 sker uppbyggnad av en forskargrupp, som önskar implementera Dermicus Wounds i Melbourne.

UK

En samarbetsgrupp har initierats med sårsköterskor i UK för erfarenhetsutbyte och implementering av Dermicus Wounds (pilotprojekt).

Anslutning och anslutningsgrad

Antalet enheter som behandlar patienter med svårläkta sår i Sverige uppskattas till minst 1390 (1000 vårdcentraler, 100 sjukhus och 290 kommuner). I RiksSår är 44/290 kommuner anslutna 180 enheter inom primärvården och 40 enheter inom sjukhusbunden vård.

Andel av samtliga registreringar visar en fördelning på primärvård (47%), sjukhusbunden vård (38%) och kommunala enheter (15%). De privata enheterna utgjorde (10%) av samtliga registreringar och finns främst inom primärvården och sjukhus. De sjukvårdsenheter som ingår i RiksSår är geografiskt spridda över hela landet. RiksSår används aktivt av hudklinikerna i landet och är ett av tre kvalitetsregister som rekommenderas av SSDV (Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi). Vid senaste nationella uppföljningen var 70% av patienterna läkta, 11% avlidna, 2% amputerade och 17% hade bytt vårdgivare.

Täckningsgrad

Att definiera täckningsgraden för patienter med svårläkta sår är oerhört komplext.

Andra register, som enbart registrerar patienter inom specifika sjukhusbundna specialistkliniker (som t.ex. hud, kärlkirurgi, ortopedi) kan enkelt uppnå en högre täckningsgrad då dessa kliniker är begränsade till antalet.

RiksSår däremot täcker ett betydligt större kliniskt område, då patienter med svårläkta sår behandlas av flera vårdgivare inom både landsting som sjukhusbunden vård, akutsjukvård, primärvård och privata vårdgivare samt i kommunernas SÄBO och hemsjukvård.

Data i hela registret visar på stor samsjuklighet där drygt 25 % av patienterna har diabetes och 71 % har hjärtkärlsjukdom, varför sårpatienterna även behandlas inom olika medicinska specialiteter och kliniker. Dokumentation i RiksSår har visat sig kunna överbrygga organisatoriska och professionella gränser och ge en förbättrad arbetsprocess för personalen och en trygghet för patienterna.

Täckningsgraden på 25% (181231) beräknas som antal pågående registreringar under aktuellt år/beräknad prevalens av svårläkta sår i Sverige. Prevalensen av svårläkta sår brukar uppskattas till 0,1-0,3 %. Vi har valt den lägre prevalensen (0,1 %) eftersom alla typer av svårläkta sår i dagsläget inte kan registreras i registret (brännskador, svårläkta sårskador, maligna sår, operationssår ovan knä).

Vi förväntar oss en kraftigt ökad täckningsgrad i samband med RiksSårs e-hälsolösningar; genom införandet av det nationella beslutsstödet; delaktighet i nationella behandlingsrekommendationer och registrets integration inom kunskapsstyrningen.

Således torde sårbehandlingen i Sverige bli mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv.

Validering av datakvalitet

Validering av registret har skett mot Registerservice vid Socialstyrelsen *Väntetid, kontinuitet och samordning vid vissa kroniska sjukdomar* (feb 2017).

Viss validering har skett genom samarbetet med STRAMA, som resulterat i webbutbildningen www.sarsmart.se. Där har bilder och klinisk information från RiksSår granskats i olika journalsystem.

Journalgranskningar har utförts inom doktorandarbetena och forskningsprojekt som Vinnova och SKL samt i projektet *Trycksårspatienter i Blekinge i primärvård, slutenvård och kommunerna – prevalens, prevention och sårhäkning*. EPN Lund, Dnr 2016/1067.

Journalgranskningar har även utförts i samband med uppdateringen av RiksSår till 2.0.

Då PAR (Patientregistret) bara ger information om alla avslutade vårdtillfällen i slutenvård har således ingen validering skett mot detta register.

De variabler som följs i RiksSår bedöms vara relevanta och de är vedertagna, evidensbaserade och väl evaluerade. De tillhör klinisk praxis ur både nationellt och internationellt perspektiv och anses i sig utgöra ”Golden Standard” för behandling av svårläkta sår, varför validering genom adjudicering inte är tillämplig.

Datakvalitet och missing data

I samband med uppdateringen av RiksSår till RiksSår 2.0 har styrgruppen gjort en betydande översyn av samtliga variabler med en heltäckande kontroll så att alla införda värden också stämmer med registrets variabler. Vidare kontrolleras datakvaliteten kontinuerligt i och med den nya tekniska utvecklingen av e-hälsolösningar som RiksSårs app för beslutsstöd, telemedicin och digitaliserad sårjournal.

RiksSårs tekniska system varnar om osannolika eller orimliga registreringar görs samt blockerar ologiska/omöjliga registreringsalternativ.

RiksSår har en variabelmanual samt förklaringsstexter i direkt anslutning till att variabeldata registreras, d.v.s. lättillgängliga tool tips.

Övergripande om personal

Fyra medarbetare med sammanlagt 75 % tjänst driver registret och registerutvecklingen; innehar support av registret; implementerar registret på konferenser och utbildningar; skriver årsrapport och verksamhetsberättelse och uppdaterar IT system.

Registersekreterare	40 %
Registerhållare	20 %
Styrgruppsordförande	5 %
Faktaansvarig	5-10 %

Sammanfattande kommentar om ekonomi

Sammanfattningsvis så har RiksSår använt de medel som beviljats från SKL till framför allt lönekostnader. För teknisk utveckling av registret har det endast funnits sparsamt med medel och de tekniska e-hälsolösningarna har bekostats av olika forskningsmedel (Vinnova, Medtech4Health, SKL [Virtuellt beslutsstöd] och Vetenskapliga Rådet i Blekinge).

Resultat- och balansräkning inklusive relevanta kommentarer till olika poster

IN = 1 439 010 kr (SKL: 1 200 000, Fakturering för utbildning: 156 963, kvar från 2017: 82 047)
UT= 1 295 984

Balansräkning: -143 026. Kommentar: överskottet förklaras av mindre utgifter för köp av IT än vad som var budgeterat, vilket beror på att faktura från UCR för sept.-dec. 18 ej kom oss tillhanda förrän efter årsbokslut samt att en planerad teknisk utveckling av registret senarelagts.

	Budget	Utfall
Lönekostnader	873 000	868 702
Köp av IT *	415 000	241 032
Resor	30 000	26 455
Konferens**	100 000	137 739
Övrigt	22 000	22 056
Summa	1 440 000	1 295 984

*Köp av IT utgörs i huvudsak av drift, underhåll, licensavgift samt utvecklingsarbeten till UCR. En mindre del av redovisade IT-kostnader (32 156,25 kr) utgörs av avgifter för hemsida, data, telefoni och kommunikationsverktyget Adobe Connect.

**Konferenskostnader utgörs av det årliga användare- och styrgruppsmötet som hålls i Stockholm varje höst

Andra inkomstkällor än nationellt anslag (inklusive avgifter för användare)

Fakturering på 156 963 kr utgörs av avgifter för utbildningar som registret bedrivit. Ingående balans på 82 047 från 2017.

Attesträtt och granskning av räkenskaper

Attesträtt

Alla fakturor konteras på ekonomiavdelningen Blekinge läns landsting, därefter motattesteras fakturorna av registerhållaren. I nästa led beslutsattesteras de av chef på Blekinge Kompetenscentrum.

Hur granskning av räkenskaper skett

Registerhållare har haft månatliga möten med ekonom på Blekinge Kompetenscentrum, där räkenskaperna har granskats.

Karlskrona 190415

Nina Åkesson

Distriktssköterska, Sårcentrum Blekinge

Registerhållare i RiksSår

nina.akesson@regionblekinge.se, tel: 0734 47 13 46

Rut F Öien

Distriktsläkare, Sårcentrum Blekinge, primärvården Blekinge

Docent i allmänmedicin, Lunds universitet

Adjunct Associate Professor at Monash University, Melbourne, Australia

Ordf i RiksSårs styrgrupp

rut.oien@rikssar.se, tel: 0734 47 13 44